

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА

Впровадження компетентісного підходу в систему вищої освіти України є одним з найактуальніших державних завдань. У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, затвердженій Указом Президента України від 25.06.2013 р. №344/2013, зазначається: «Сучасний ринок праці вимагає від випускника не лише глибоких теоретичних знань, а й здатності самостійно застосовувати їх у нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях, переходу від суспільства знань до суспільства життєво компетентних громадян».

Впровадженню компетентісного підходу присвячено низку наукових праць, в яких представлено результати вивчення сутності понять «компетенція», «компетентність», «компетентісний підхід»; проаналізовано існуючі та запропоновано нові види компетенцій; здійснено порівняння кваліфікаційного та компетентісного підходів, визначено етапи формування компетентісного підходу, розглянуто специфічні особливості та переваги цього підходу у підготовці фахівців різних напрямів та спеціальностей. Підготовка майбутніх фахівців з менеджменту у контексті компетентісного підходу розглядається у роботах таких науковців, як Вієвська М.Г., Красовська Л.І., Местечкін В.І., Баландін С.А., Гілазієва С.Р., Єршова О.А., Полякова О.В., Локшина В.С. та ін.

Напрямок «Менеджмент» та спеціальності, що діють в його межах, в Україні забезпечено новими Галузевими стандартами вищої освіти, розробленими на базі компетентісного підходу для освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр», включаючи освітньо-професійні програми підготовки, освітньо-кваліфікаційні характеристики, засоби діагностики якості підготовки.

Отже, сьогодні вищі навчальні заклади України, що здійснюють підготовку менеджерів, мають єдині нормативні підстави для впровадження компетентісного підходу в навчальний процес.

Компетентісний підхід спрямований на поєднанні академічних та професійних компетентностей, що визначаються освітою та бізнесом. Одним з перших результатів такого співробітництва є Національна

рамка кваліфікацій, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1341.

Компетентнісний підхід до формування сучасного менеджера підкреслює значущість практичної підготовки. Серед проблем, що досліджено у наукових працях вітчизняних вчених, висновків з власного досвіду, першочергового вирішення потребують такі:

- формування компетенцій під час вивчення професійно-орієнтованих дисциплін за рахунок проведення виїзних занять, виконання замовлень від суб'єктів бізнесу, аналізу конкретних ситуацій діяльності підприємств тощо. Програми нормативних та варіативних навчальних дисциплін повинні чітко відображати компетенції, на формування яких спрямовано вивчення дисциплін;

- розширення кількості та підвищення якості баз практик для майбутніх менеджерів. Професійні компетенції, сформовані, наприклад, на сезонних об'єктах бізнесу, взятих в управління, є важливим досвідом роботи для майбутнього менеджера;

- створення або оновлення лабораторій, кабінетів для вивчення професійно-орієнтованих дисциплін з менеджменту. Передовий досвід корпоративного управління свідчить про перспективність створення лабораторій-ресторанів, лабораторій-магазинів, в яких майбутні менеджери зможуть відпрацьовувати розробку та реалізацію управлінських рішень;

- підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів щодо ефективного впровадження компетентнісного підходу;

- ефективна співпраця закладів сфери освіти та бізнесу у розробці та реалізації інноваційних проектів, побудови корпоративних систем підготовки кадрів, участі у виставково-ярмаркових заходах тощо;

- формування ефективної системи працевлаштування випускників, їх професійного супроводження. Ця проблема має національний рівень. Дійсно, формування професійних компетенцій випускника продовжується на першому робочому місці. Нова система працевлаштування випускників в Україні дозволила б вирішити низку серйозних проблем між системами вищої освіти та бізнесу.

Овчарук О.В. у науковій праці «Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти» відмічає: «Нині освіта повинна формувати в молоді вміння оперувати новими технологіями та знаннями, бути готовими змінюватися та пристосовуватися до нових потреб ринку праці, оперувати й управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатися впродовж життя».